

**Kaveri, poliisi vai vanhempi
- lastenpsykiatrin
näkökulma
vanhemmuuteen tänään**

18.2.22

EGOFUNKTION KOULUTUSPÄIVÄ

RIIKKA RIIHONEN

LASTENPSYKIATRIAN EL, LASTEN JA
NUORTEN KOGN.PSYKOTERAPEUTTI, LT

Puheenvuoron sisältöjä

Lasten ja nuorten mielenterveyshätä tänään
- kuka kuulee?

Navoilla vai niiden välissä

Kohti *auktoritatiivista* vanhemmuutta

Mitä oikeastaan tuotamme, kun työskentelemme mielenterveyspalvelussa?

- Hyvinvointia?
- Loiventuneita mt-oireita?
- Parempaa toimintakykyä?
- Vähemmän syrjäytymistä?
- Lyhempiä jonoja?
- Kauniimpia tilastoja?
- Laskutusta?

Vanhemmuuden suorittamisesta

- Lapsi on joskus merkittävä osa ihan tavallisen perheen statusta ja "kunniaa"
- Lapsen menestys merkitsee tällöin aikuisen omaa menestystä
- Lapsuus ei ole välttämättä arvo sinänsä - vaan lapsen joksikin (rikkaaksi, kuuluisaksi, menestyväksi) tuleminen

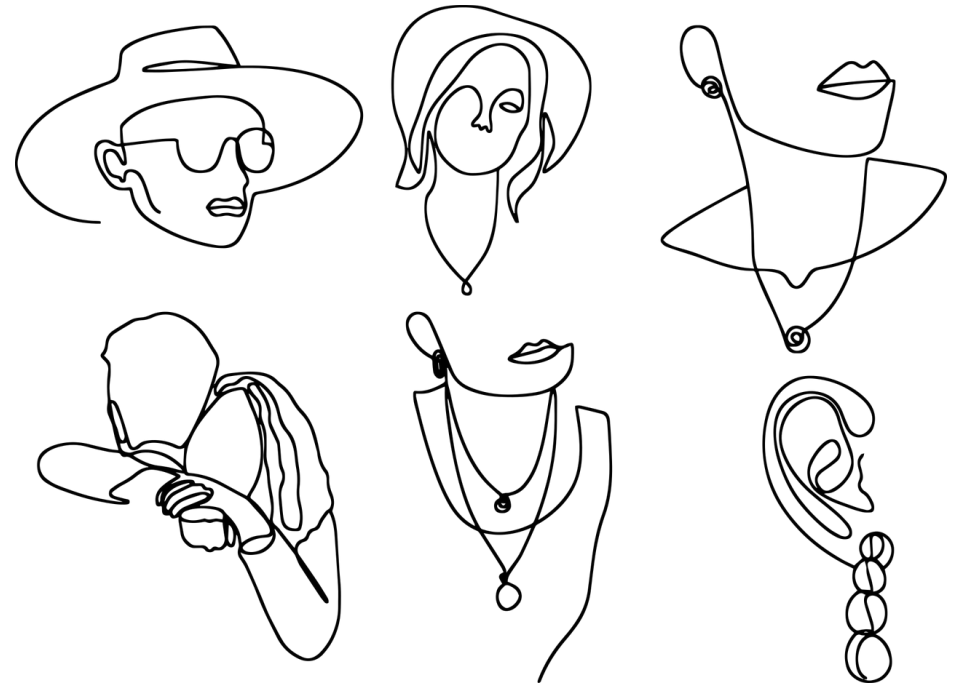
Riittääkö, jos on ihan tavallinen?

MISSÄ ON PERHEIDEN TILA JA AIKA
YHTEYDELLE, ILOLLE JA
MYÖTÄELÄMISELLE ?

Riittääkö jos vanhempikin on ihan tavallinen?

- Entä jos ei ole kovin pullantuoksuinen?
- Jospa ei ole niin rento tai tiukka kuin luuli?
- Entä jos lapset eivät olekaan korkein prioriteetti?
- Entä jos ei välitä toimia vanhemmuuden normien mukaan?

Kielteisten tunteiden
sietäminen ja
kestäminen lapsessa ja
vanhemmassa itsessään
on usein suuri haaste

**“Tärkeintä on valta
ja kontrolli”**

**KUN VANHEMPI ON “POLIISI” =
LIIALLISEN JOHDONMUKAINEN TAI
ANKARA**

LüTTY SiiHEN, ETTÄ...

"Maailma on julma, hänen pitää tottua siihen"

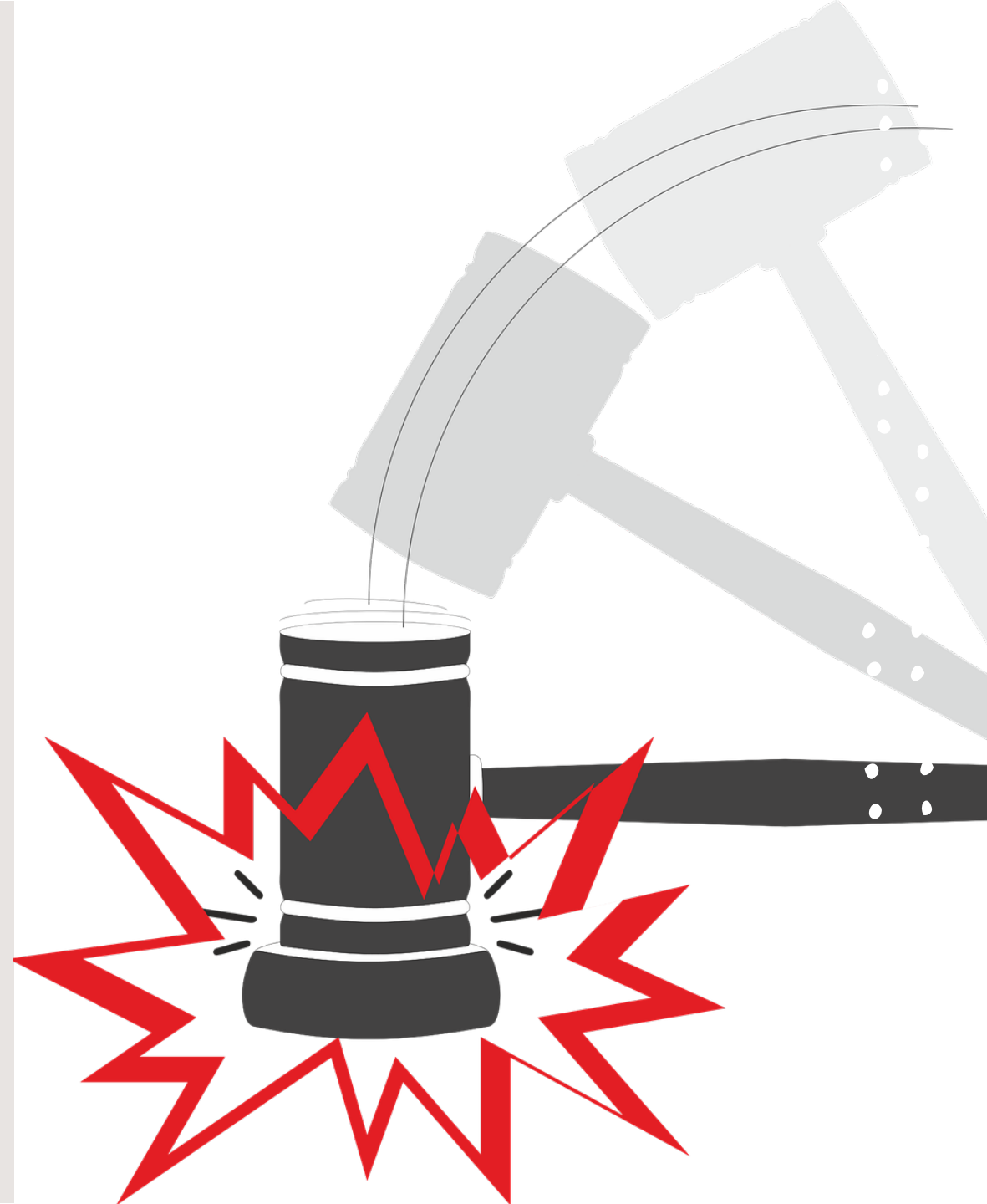
"Ei taidolla, vaan voimalla. Niin se toimii."

"Jos hellitän hetkeksikään, hän lipeää käsistäni"

"Minun ei kuulu joustaa."

"Kontrolli on paras tapa kasvattaa"

"Opetan hänet käyttäytymään ihmisiksi."

*“Tärkeintä on se,
että kaikilla on koko
ajan kivaa”*

KUN VANHEMPI ON KAVERI = ANTAA
PERIKSI, JOUSTAA EIKÄ ASETA
RAJOJA

Lüitty sühen, että....

“Minun vanhempani olivat niin ankaria...”

“Minua ahdistaa, kun lapsella on paha mieli!”

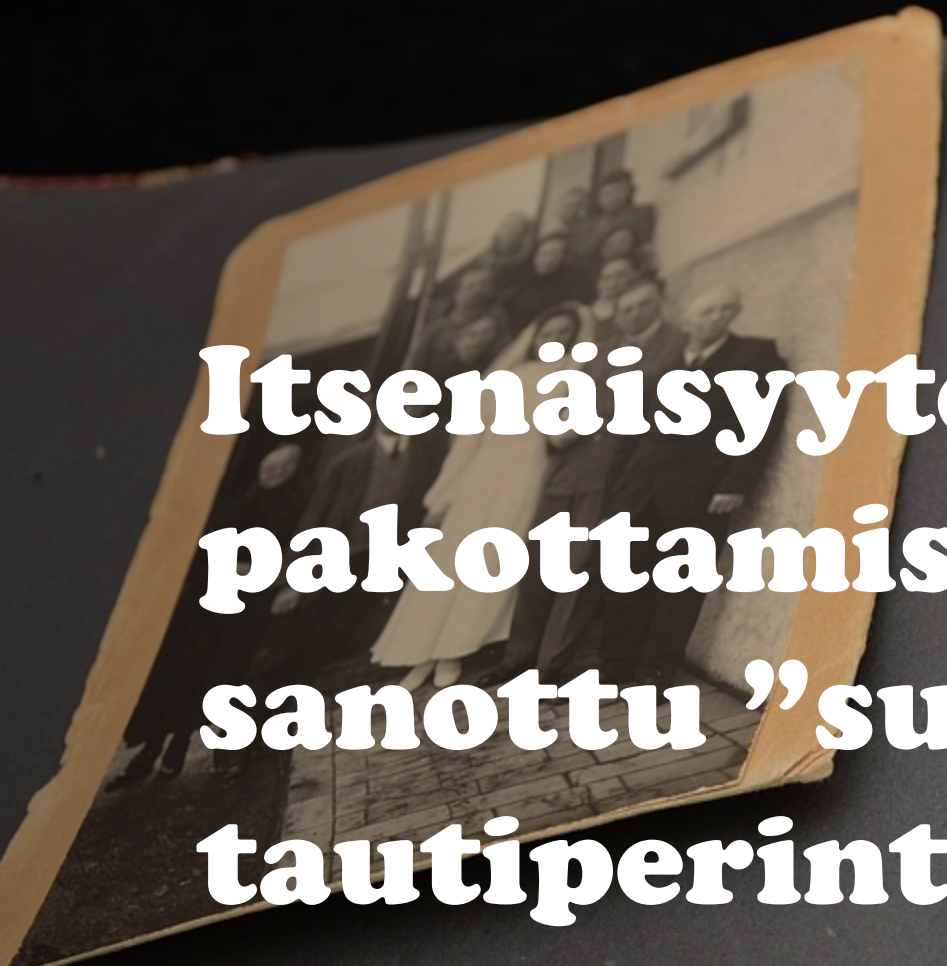
“Hänen pitää saada kaikki mitä hän haluaa”

“On helpompi olla enemmänkin kavereita. Hän voi kertoa mulle kaiken ja minä hänelle”

Tavoitteena kiiltokuvaelämä

**Itsenäisyyteen
pakottamisesta: niin
sanottu ”suomalainen
tautiperintö”**

Riippuvuuden
tukemisesta:
"tarvitsen sinua,
joten en kestä,
että otat
etäisyyttä"

No mutta onko vaihtoehtoja?

Mistä olisi apua

Vanhemman reaktiivisuuden vähentäminen

Hyväksyvä, tietoinen läsnäolo

Tehokas ongelmanratkaisukyky koko perheelle

Dialektinen ajattelu ja keskitien taidot

Kuunteleminen

Aito keskusteluyhteyteen pyrkiminen

Vanhemman turvallisuus: uskaltaa olla hoivaavan & ohjaavan aikuisen moodissa

Mustavalkoisesta ajattelusta luopuminen

- Yritetään nähdä vaihtoehtoisia selityksiä vaikean tilanteen tuoksinassa
- Pohditaan asioita myös toisen näkökulmasta eikä vain omasta
= vanhemman reflektiokyky
- Mikä lisää vanhemman kykyä mentalisoida?

Lisäksi: perusasiat kuntoon

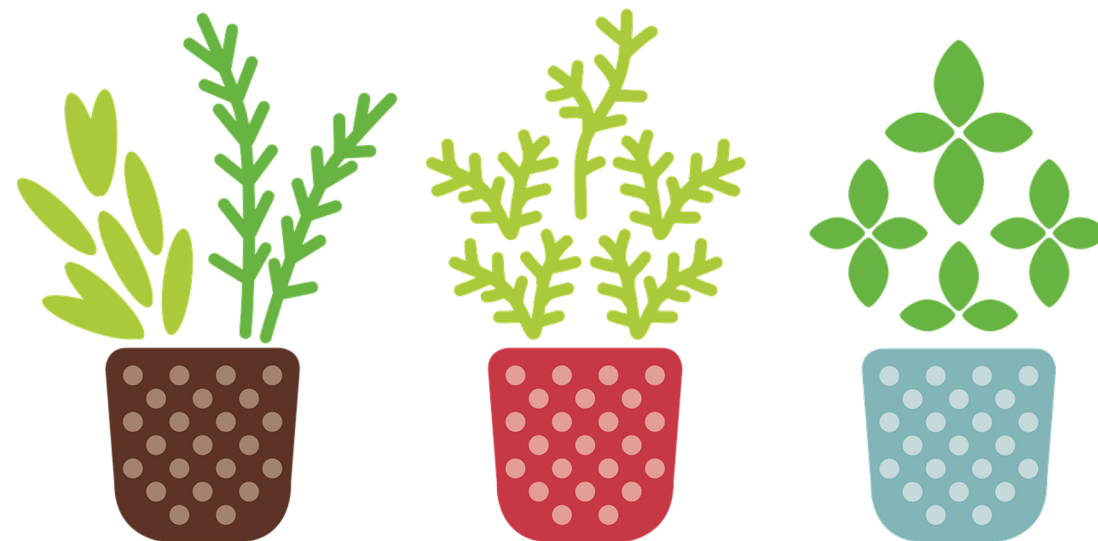
- Uni, ravinto, liikunta
- Fyysinen terveydentila
- Leikki, virikkeet
- Sosiaaliset taidot
- Tunnetaidot

**Vanhemmuus ei ole koskaan helppoa
– varsinkaan erityistarpeisen
lapsen/nuoren vanhemmuus**

*Vanhempien
tärkein tehtävä
on lopulta
tehdä itsensä
tarpeettomiksi*

Anna kasvulle aikaa!

Tue taitojen kartuttamisessa.

Pysy keskiteillä!

Pidä itsestäsi huolta.

Kiitos 😊

"Nyt hihnalle laukku

Ja viimeinen kuppi naamaan

Kohta pilvien päältä

Voin muistaa tämän maan

Ei mulla oo tarkkaa suuntaa

Mä menen minne sattuma johtaa

Mulla on mukana kuvat

Mutta katseet eivät kohtaa

Isä olen täällä maailman toisella puolen,

Ja laulan...

Äiti älä pelkää kyllä pidän itsestä huolen,

Ja laulan...

Mä oon kujia kulkenut

Jäljessä lapsien parvet

Niiden silmissä iloa

Ja kovan elämän arvet

Sydän huutamaan jää joka hetkeen

Mutta tartun niihin muistoissa

Vaikkei tavattais koskaan

Kaikki kulkee mun matkassa

Isä olen täällä maailman toisella puolen,

Ja laulan...

Äiti älä pelkää kyllä pidän itsestä huolen,

Ja laulan..."

Haloo Helsinki: Maailman toisella puolen

Blogi Vanhemmuuden
hyvä boogie:
riikkariihonen.com

Twitter
[@RiikkaRiihonen](https://twitter.com/RiikkaRiihonen)